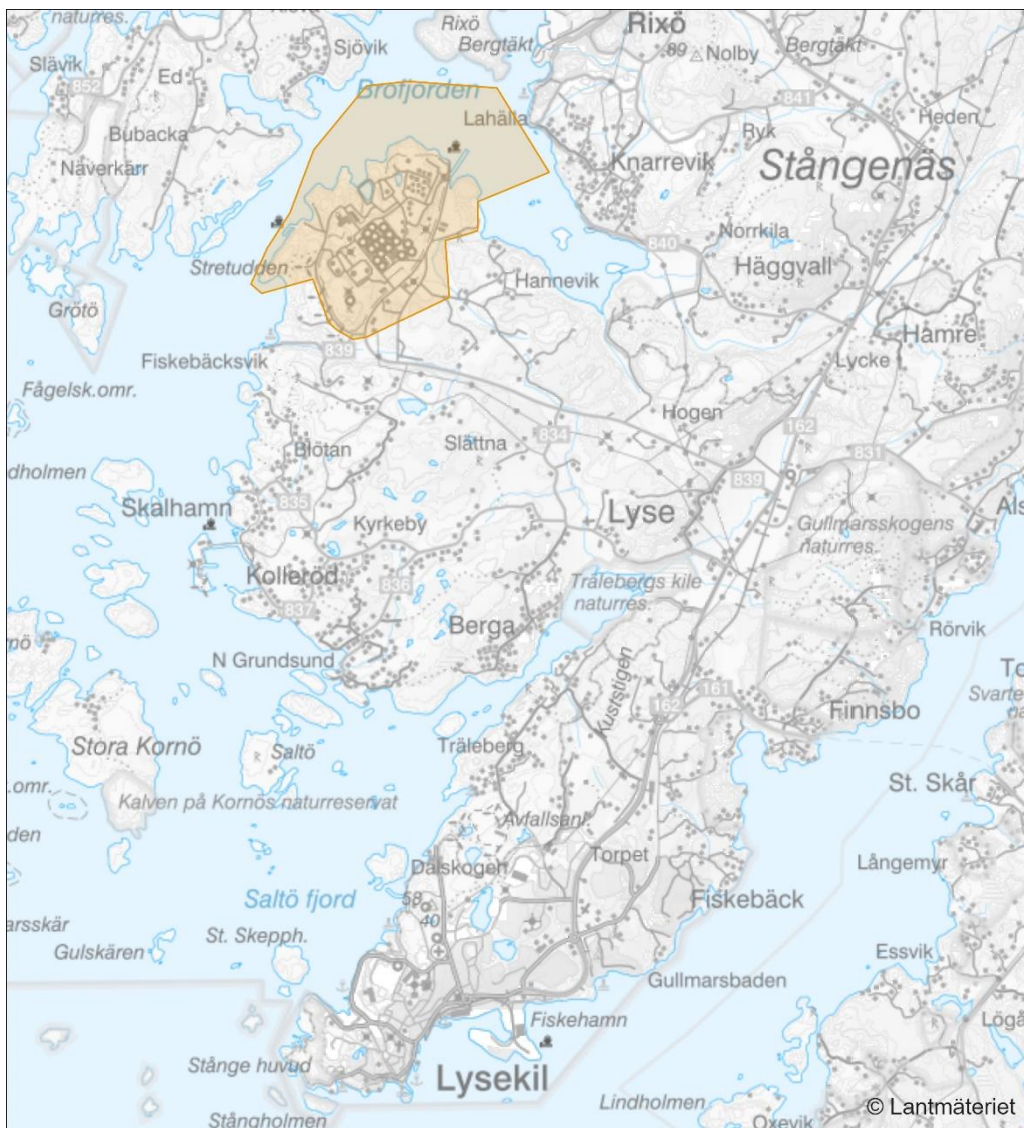

Värdebeskrivning för Riksintresse industriell produktion – Område för anläggningar för raffinaderi vid Brofjorden, Lysekils kommun, Västra Götalands län

Figur 1 Karta över område som utgör riksintresseanspråkets omfattning

Kriterier för utpekande

Boverkets generella kriterier för riksintressen

Enligt Boverkets vägledning¹ för riksintressemyndigheter ska beslut om att ett område ska vara av riksintresse grundas på en nationell bedömning och det ska vara väl dokumenterat att området uppfyller något av följande kriterium:

1. området hyser värden av stor nationell vikt
2. området behövs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden eller
3. området behövs för att genomföra eller upprätthålla nationellt viktiga strukturer

Tillväxtverkets kriterier för riksintresse industriell produktion²

- Något av Boverkets generella kriterier för riksintressen ska vara uppfyllt
- Att det finns konkurrerande anspråk, försvårande skydd eller risk för förändrad mark- eller vattenanvändning i den fysiska miljön i övrigt, som påtagligt kan försvåra tillkomsten, nyttjandet eller utveckling av anläggningar i området.

Områden med möjligt anspråk för riksintresse industriell produktion omfattar;

- Områden för anläggningar för industriell produktion inom basindustrin som kräver tillstånd av mark- och miljödomstolen eller regeringen³ eller som tillåtlighetsprovats och där platsen är särskilt lämplig utifrån sin beskaffenhet och läge.
- Områden för anläggningar för industriell produktion som behöver komma till stånd och/eller användas på ett för hela landet lämpligt sätt utifrån särskild lag eller nationella politiska beslut och där platsen har betydelse utifrån sin beskaffenhet och läge.

Motiv för utpekande och bedömning

- Området innehåller anläggningar för industriell produktion, raffinaderi. Anläggningen är en A-anläggning som kräver tillstånd av mark- och miljödomstolen eller regeringen i enlighet med miljöprövningsförordningen (2013:251) med utgångspunkt från Prop. 1985/65:3.

¹ Vägledning för nationella myndigheters underlag, beslut och redovisning rörande anspråk på riksintressen i 3 kap. miljöbalken. Boverket 2017 ([länk](#))

² För förtydliganden hänvisas till [Sektorsbeskrivning riksintresse industriell produktion Å 2020–89:06](#)

³ Vissa A-anläggningar enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med utgångspunkt från Prop. 1985/86:3

- Området har betydelse för samhällsbyggandet och hyser värden av stor nationell vikt som behövs för att upprätthålla viktiga strukturer. Platsen är särskilt lämplig utifrån sin beskaffenhet och geografiska läge genom djuphamnsområde.
- Konkurrerande anspråk finns där möjlighet till avvägning mellan olika intressen bedöms behövas.

Därmed uppfyller området kriterierna för att pekas ut som riksintresse industriell produktion.

Områdets verksamhet, anspråk och avgränsning

Området är ca 455 hektar stort och är beläget norr om Lysekils tätort strax innanför Brofjordens inlopp. Norr om området finns ett av Sverige få djuphamnsområden vilket möjliggjorde etableringen initialt och som står för de naturgivna förutsättningar som motiverar utpekandet.

Raffinaderiet stod klart 1975, och är ett så kallat komplext raffinaderi med ett stort antal förädlingsanläggningar. Raffinaderiet har både en katalytisk kracker och en hydrokracker. Det skapar möjligheter att processa högsvavliga råoljor och ur dessa tillverka svavelfria fordonsbränslen och lätta råvaror till den petrokemiska industrin. Naturgas används bl.a. till att framställa vätgas, i syfte att minska koldioxidutsläppen från anläggningen.

Brofjordens hamn är Sveriges näst största hamn, och landets största oljehamn. I samband med raffinering skapas ett överskott av värme och via ett fjärrvärmesystem kan raffinaderiet förse Lysekils kommun med hetvatten för uppvärmning.

Utveckling av anläggningen sker främst genom anpassning av raffinaderiet så att fossila råvaror kan bytas ut mot förnybara. Inom området planeras för en anläggning för att kunna producera diesel baserad på förnybar råvara. Utvecklingen av anläggningen sker i huvudsak inom befintligt område. Områdets avgränsning bedöms i stora drag vara i linje med Lysekils kommuns detaljplanlagda mark för samma ändamål.

- Området innefattar samtliga befintliga anläggningar för produktion, distribution, lagring, omlastning, kajer, oljehamn och produktionshamn.
- Området innefattar även utvecklingsområden för möjliggörande av förändrad produktionsprocess för raffinering av produkter.
- Området omfattar den del av Brofjorden som är att beteckna som djuphamn.

Riksintresseanspråk

Riksintresseanspråket inom utpekat område avser befintliga och planerade anläggningar för produktion och framställande av raffinerade produkter. Anspråket omfattar även område med djuphamn, tillgång till kaj, hamn och farled inom området.

Anspråket omfattar även funktioner avseende möjligheten för transporter till och från det statliga vägnätet och farled.

Påverkansområde

Runt områden för riksintresse industriell produktion finns ett så kallat påverkansområde. Ett påverkansområde är ett område inom vilket åtgärder som exempelvis ny bebyggelse kan påverka eller påverkas av anläggningens nyttjande och utveckling. Påverkansfaktorer kopplat till industriell produktion kan exempelvis vara buller, vibrationer, lukt, säkerhet eller transporter av farligt gods. Faktorerna ska särskilt beaktas vid ändring av markanvändning intill områden av riksintresse industriell produktion. Riksintressets påverkansfaktorer bedöms i detta fall inte överstiga omfattningen av gällande miljötillstånd eller annan lagstiftning avseende hälsa och säkerhet.

Påverkan från omgivande mark- och vattenanvändning

Utpekandet av riksintresse industriell produktion syftar främst till att skydda nyttjandet av anläggningarna och dess möjligheter till utveckling. Anläggningarna är kopplat till åtgärder, andra anläggningar och naturgivna förutsättningar som säkerställer nyttjandet av anläggningarna som kan finnas både inom utpekat område och inom påverkansområdet utanför. Dessa viktiga förutsättningar benämns nedan som synergier i omgivande mark- och vattenanvändning. Anläggningarna har även i sin närhet vissa potentiella konflikter med annan mark- och vattenanvändning och där det finns risk för åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Denna potentiellt försvårande av nyttjande och tillkomst av anläggningar benämns nedan som potentiellt försvårande åtgärder i omgivande mark- och vattenanvändning. Listat nedan är identifierat vid beslutet för värdebeskrivningen och ska tolkas som ett stöd vid handläggning.

Synergier i omgivande mark- och vattenanvändning

Anläggningarna är för sitt nyttjande beroende av transportvägar för material, insatsvaror, samt för produkter som anläggningarna producerar. Detta tillgodoses genom tillgång till Brofjordens oljehamn och Brofjordens produktionshamn. Utöver tillgång till hamnområde är anläggningens nyttjande beroende av följande intressen:

- Djuphamnsområde i Brofjorden in mot Trommekilen
- Sjöfarts farleder nr 131, 132.
- Anslutande vägar, framför allt väg 162 och väg 839.
- Elkraftförsörjning

Förändring av de ovan listade behoven kan potentiellt försvåra eller förhindra nyttjande eller utveckling av anläggningarna i området.

Potentiellt försvårande åtgärder i omgivande mark- och vattenanvändning

Anläggningarna ligger i ett område med flera andra riksintressen och andra allmänna intressen i dess närhet. Det finns potentiella konflikter med eventuella konkurrerande anspråk, försvårande skydd eller risk för förändrad mark- och vattenanvändning i den fysiska miljön, som kan försvåra nyttjandet eller utveckling av anläggningarna i området.

Potentiellt försvårande åtgärder gällande andra riksintressen:

- Vid förändring eller utveckling av riksintresse energiproduktion.
- Vid utveckling av riksintresse kommunikationer avseende hamn för andra allmänna intressen.
- Vid expansion eller utveckling av Riksintresse 3 kap MB naturvård.

Potentiellt försvårande åtgärder gällande allmänna intressen

- Vid utveckling av bebyggelse i närområdet som kan medföra restriktioner för anläggningarna i området.
- Vid införande av restriktioner för bevarande av natur- eller kulturmiljöer som kan medföra restriktioner för utveckling av området.

Övriga riksintressen som överlappar eller angränsar till anläggningen:

- Kommunikation, sjöfart, hamn.
- Energiproduktion.
- Naturvård.
- Friluftsliv.

Utanför anläggningens område finns flera olika natura 2000-områden. Dessa områden angränsar inte till det föreslagna området för riksintresse industriell produktion.